

**Семей Мемлекеттік Медицина Университеті
Неврология, психиатрия және наркология
кафедрасы**

**СӨЖ
НАШАҚОРЛЫҚ
АУРУЛАРМЕН
ТУЫСТАРЫНЫҢ
ТӘУЕЛДІЛІГІ.**

Орындаған: Әсілбеков М.Т

547 топ, ЖМФ

Тексерген: Шаймарданов Е.К.

Семей 2016 жыл.

- **Нашақорлық**- ми қыртысының созылмалы ауруы, ол ремиссия мен рецидивпен өтіп отырады. Аурудың негізі-науқастың психофизикалық жағдайын өзгертіп, эйфориялық, тыныштандырғыш, ауырсынуды басатын және қоздырушы әсер ететін табиғи немесе синтетикалық заттарды қолдану.

- Нашақорлықтың дамуында психикалық, соматикалық және неврологиялық бұзылыстар дамиды. Нашақорлық жеке "меннің" жоғалуына, және де науқастың өзіне ғана емес, қоршаған ортасына жағымсыз әсер етеді.

- Нашақорлардың туыстарында (созависимые)- болып жатқан оқиғадан, стресстен қорғану үшін жаңа үйрену жағдайларын тауып өзін өзі ұстау қабілеті дамиды,бірақ бұл жағдайлар оған деструктивті әсер етеді.

- Бұл термин “созависимость” алғаш 1970 жылдары Миннесоттағы (АҚШ) бірнеше емдеу мекемелерінде қолданыла бастаған.

- Тәуелді болған туыстары (созависимые)-өз-өзін бағалауы төмен болады. Ол ылғи да басқа адамдарға жаны ашиды, оларға көмектесуге және емдеуге тырысады.

- Туыстары басқа адамдарға өз-өзімен болуға мүмкіндік бермейді, жағдайдың өздігінен жүруге кедергі жасайды. Өз қолына алуға тырысқанымен ол жағдайды ушықтырады.

- Негізінде мұндай кісілер-бақытсыз және жараланған адамдар болып табылады. Жеке өзіндік бағалауды жоғарылату үшін қарым-қатынастың псевдоавторитарлы түрін қолданады, айғайлағыш, балағаттағыш болып келеді.

- Америкалық ғалымдардың айтуы бойынша мұндай адамдардың –балалық шағы ауыр болған, ата-анасының біреуі болмаған отбасыларда туған не болмаса маскүнемдікке шалдыққан отбасыда өмір сүрген, отбасында ғана емес, мектепте де психикалық жарақат алып өскен адамдарды жатқызады.

Туыстарының тәуелділігінің себептері:

- *Әлемді өзге түрде қабылдауы:* өзін-өзі алдаушылық және қиындықты жоққа шығару. Мысалы, өзіне жақын адамды нашақор немесе маскүнем деп қабылдамауы мүмкін. Ол баласын нашақорлық заттарды пайдалануы мүмкін емес, себебі тәрбиелі отбасыдан шыққан деп барлығын сендіреді. Не болмаса отбасында жақсы қарым-қатынас деп өзін сендірген. Ол ылғи да баласын бақылап жүрмін деп ойлап, өзін алдаумен болады.

- *Іс-әрекеті басқарылусыз (нелогичное)*. Мысалы, ол баласын нашақорлық заттарды пайдаланады деп күдіктенеді. Сол үшін ол берген ақшаларды соған жұмсайтынын біле тұра, оған ақша беруді жалғастырады.

- ***Сезімдердің тежелуі және проблеманы жоққа шығару.*** Нашақорлықтың көріністерін көріп тұрса да, баласын нашақор деп санамайды. Наркотикалық тәуелділікті жоққа шығарып, емдеу үшін белсенді шаралар жүргізбейді.

Туыстарының тәуелділігінің дамуы.

- *Өзіндік қорғаныс сатысы*
- *Адаптация сатысы*
- *Шаршау (истощения) сатысы*

- Туыстарында нашақорда дамығандай психикалық симптомдар дамиды:Бақылаудың бұзылысы, қысым,маза бермейтін ойлар,өзін төмен бағалау, өзін жек көру,кінәлілік сезімі,агрессия,сөйлесудің бұзылысы, тұйықтану,апатия,депрессивті жағдайлар және де психосоматикалық бұзылыстар байқалады.

- **Тәуелді туыстарының жүріс-тұрысы.**
- **Нашақордың ата-анасы, әйелі науқасты түсініп, проблеманы өз күшімен жеңуге тырысады, науқасты бақылап, оны өзгерткісі келеді. Көбінесе нашақордың аналарында көрініс береді. Өзінің қызығушылықтарын, жоспарларын ысырып қояды. Олар науқасқа көмектесуге тырысуын тоқтатпайды, шаршамайды.**

- Туыстары науқастың роліне кіре бастайды: проблеманы жасыру, білдірмеу, науқастың қиындықтарын мойнына алу-түрмеден алып шығу, науқастың бастығына жағдайды жасыру, алкоголь немесе психобелсенді затты сатып алып беру т.б.

- **Туыстарының тәуелділігі қауіпті, бірақ емделеді. (Созависимость ядовита, но излечима.)**

- Емі-барлық отбасыны, туыстарын қамту керек.
- **Психологиялық көмек**-ең тиімді әдіс және балалары бар отбасыларда профилактика элементі болып табылады.

1. Сезімдермен жұмыс.
2. Жүрісті бақылау.
3. Өзін өзі бағалауды реттеу.
4. Өзіндік мақсаттарды қойып үйрену.
5. Менің хақым бар –үйрету.

Қорытынды.

- Қорытындылай келгенде, нашақорлық аурулармен туысқандарының тәуелділігі наркологияда алатын орны зор. Себебі, ол туыстарының психикалық, соматикалық, вегетативті бұзылыстарына әкеледі және емдеуді қажет етеді.

Қолданылған әдебиеттер.

- Шабанов П.Д. – Наркология 2003г.
- В.Москаленко “Созависимость: характеристика и лечение“
- Интернет желісі

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒ

А

РАХМЕТ!!!!!!